

Lối thoát nào cho người trẻ trước vấn nạn Phá thai?

What are the solutions for young people facing the problem of abortion?

Ts. Nguyễn Năng^{1*}, O.P.

¹ Học Viện Liên Dòng Phaolo Nguyễn Văn Bình, Vietnam

* Email của tác giả liên hệ: baochiase@gmail.com

<https://doi.org/10.54855/csl.24426>

Copyright (c) 2024 Nguyễn Năng

Received: 29/05/2024

Revision: 24/06/2024

Accepted: 25/06/2024

Online: 26/06/2024

ABSTRACT

The issue of abortion is becoming increasingly serious in Vietnam, with the highest rate in Asia and the fifth highest in the world. The Catholic Church strongly opposes abortion, considering life to be a sacred gift from God and the foundation of all fundamental rights. To address this, comprehensive sex education is essential, helping young people understand, respect human dignity, and recognize the value of life. This education should make them sensitive, confident, and able to avoid difficult situations. Accompanying young people is the top priority of the Church. They need guidance from family, teachers, and spiritual mentors. Families, as the first place of education, must take on this responsibility. Educators and youth pastoral workers need to be professionally capable of providing support. Emphasizing sex education and the value of life helps young people make the right choices and protect life.

Keywords: Abortion, sex education, youth guidance

TÓM LƯỢC

Vấn đề phá thai đang nghiêm trọng ở Việt Nam, với tỷ lệ cao nhất Châu Á và đứng thứ năm thế giới. Giáo hội Công giáo phản đối mạnh mẽ, coi sự sống là món quà thiêng liêng từ Thiên Chúa và nền tảng của mọi quyền căn bản. Để giải quyết, cần giáo dục giới tính toàn diện, giúp người trẻ hiểu biết, tôn trọng nhân phẩm và nhận ra giá trị của sự sống. Giáo dục này phải giúp họ nhạy cảm, tự tin và tránh tình huống khó xử. Đồng hành với người trẻ là ưu tiên hàng đầu của Giáo hội. Họ cần sự hướng dẫn từ gia đình, giáo viên và linh hướng. Gia đình, là nơi giáo dục đầu tiên, cần đảm nhận trách nhiệm này. Các nhà giáo dục và mục vụ giới trẻ phải có khả năng hỗ trợ chuyên môn. Nhấn mạnh giáo dục giới tính và giá trị sự sống giúp người trẻ lựa chọn đúng đắn và bảo vệ sự sống.

Từ khóa: Phá thai, giáo dục giới tính, đồng hành với người trẻ

DẪN NHẬP

“*Bản thân còn chưa lo được thì sinh con ra lấy gì để lo!*” Đó là câu trả lời của một bạn trẻ tại một Hội thảo khi được Bác sĩ đặt câu hỏi: “*Nếu như có thai ngoài ý muốn thì các bạn sẽ làm gì?*” Thật may, phần đông cử tọa đều “*say NO*” với việc Phá thai và chỉ lác đác những

*cánh tay giơ lên khi chấp nhận “say YES”.*¹ Có lẽ, vấn nạn Phá thai đã trở nên “hot” hơn nhiều độ chùng mười đến mười lăm năm trở lại đây. Cũng tại cuộc Hội thảo trên, thuyết trình viên đã đưa ra những thống kê cho thấy đất nước hình chữ S này đang vươn lên đứng thứ nhất trong khu vực Châu Á và đứng thứ năm trên thế giới về tỷ lệ nạo phá thai. Do đó, việc giáo dục giới tính và đồng hành có lẽ là bước đi càng sớm càng tốt và là cách thức hữu hiệu cho người trẻ hôm nay khi họ bước vào tuổi dậy thì và ngưỡng cửa trưởng thành. Đặc biệt là đối với người trẻ Công giáo, họ cần tiếp cận với một lối giáo dục toàn diện cả về tâm sinh lý lẫn luân lý Kitô giáo.

Nền tảng luân lý Kitô giáo

Trước vấn nạn Phá thai, lập trường của Giáo hội là không được phép nạo phá thai. Giáo huấn luân lý Kitô giáo luôn luôn coi hành vi phá thai là một trọng tội. Công đồng Vaticanô II khẳng định rằng:

Tất cả những gì chống lại sự sống như giết người, diệt chủng, **phá thai**, an tử; tất cả những gì xâm phạm đến sự toàn vẹn con người cả về thể xác và tinh thần; tất cả những gì xúc phạm đến phẩm giá con người, biến con người trở thành ngang hàng như dụng cụ thuần túy để thu lợi: Tất cả những hành động đó là hành vi xúc phạm nặng nề đến vinh danh của Đấng Tạo Hóa.²

Giáo lý HTCG dạy:

Ngay từ thế kỷ thứ nhất, Hội Thánh đã khẳng định mọi vụ phá thai đều là tội ác luân lý. Giáo huấn đó không thay đổi. Giáo huấn đó vẫn luôn luôn không thể thay đổi. Việc phá thai trực tiếp, nghĩa là, hoặc được muốn như mục đích hoặc được muốn như phương tiện, đều trái ngược một cách nghiêm trọng với luật luân lý.³

Giáo Luật 1983 ghi rõ rằng: “*Người nào thi hành việc phá thai và nếu việc phá thai có hiệu quả, thì bị phạt tuyệt thông tiền kết - nghĩa là không cần ai phải ra phạt, mà khi mình phá là mình tự động bị phạt tuyệt thông.*”⁴

Bên cạnh đó, Bộ Giáo Lý Đức Tin khẳng định:

Sự sống của con người là thánh thiêng, bởi vì ngay từ nguồn gốc nó bao hàm ‘hành động sáng tạo của Thiên Chúa’ và mãi mãi nằm trong một mối quan hệ đặc biệt với Đấng Tạo Hóa, cứu cánh duy nhất của nó.⁵

Cần phải tôn trọng sự sống con người ngay từ khi bắt đầu quá trình sinh sản. Từ khi trứng thụ tinh, đã có một sự sống mới bắt đầu, không phải của cha, cũng không phải của mẹ.

¹ Hoa Nữ, “Nếu lỡ có thai ngoài ý muốn em sẽ chọn phá thai!,” Truy cập ngày 17-06-2021, <https://thanhnien.vn/gioi-tre/neu-lo-co-thai-ngoai-y-muon-em-se-chon-pha-thai-1133790.html>.

² Công đồng Vaticanô II, Hiến chế mục vụ *Vui mừng và Hy vọng*, số 27.

³ *Giáo lý Hội Thánh Công Giáo*, số 2271.

⁴ *Giáo Luật*, điều 1398.

⁵ Bộ Giáo lý Đức tin, *Huấn thị On ban sự sống* (22-2-1987), nhập đề, số 5.

Đúng hơn đó là sự sống của một con người mới sẽ được phát triển riêng. Sự sống ấy sẽ không bao giờ trở thành người được nếu đã không là người.”⁶

Tựu trung, hành vi phá thai được Giáo hội kết luận là tội ác ghê tởm chống lại sự sống: “*Sự sống ngay từ lúc thụ thai đã phải được giữ gìn hết sức cẩn thận: phá thai và giết trẻ sơ sinh là những tội ác ghê tởm.*”⁷

Từ những giáo huấn nền tảng vững chắc của Giáo hội trên đây, chúng ta có thể thấy giá trị của sự sống cao quý biết chừng nào, vì đó là một hồng ân vô giá mà Thiên Chúa ban tặng, và vì con người là một nhân vị được tạo dựng giống hình ảnh Thiên Chúa, là một cái gì có tính cách linh thánh vì sự sống phát xuất từ Thiên Chúa và thuộc về Thiên Chúa. Do đó, Giáo hội luôn nhắc nhở con cái mình cần phải tôn trọng sự sống vì không có gì gần gũi con người hơn sự sống của chính mình, đừng đến sự sống là đừng đến chính con người. Tôn trọng sự sống là khởi nguồn của mọi tôn trọng các quyền căn bản của con người. Bởi đó, việc bảo vệ sự sống của con người ngay từ giai đoạn thụ thai cho tới lúc sinh hạ và mãi trong tương lai là việc làm hết sức quan trọng, vì “*con người được gọi tới sự sống sung mãn vượt xa những chiều kích của cuộc sinh tồn trên trái đất này, bởi vì đó là sự tham dự vào chính sự sống của Thiên Chúa.*”⁸

Cần một lối đi

Quả là cần thiết và cấp bách cho giới trẻ ngày nay khi họ đang đối diện với “con lốc xoáy” của cuộc sống. Bao nhiêu điều đang thu hút và lôi kéo họ vào lối sống hưởng thụ từ vật chất đến tinh thần, mà trong đó, chuyện hưởng thụ tình dục là không thể tránh khỏi. Quả là một thế giới đầy khủng hoảng phản ánh một lối văn hóa đang khai thác người trẻ trên nhiều khía cạnh. Trong Tông huấn *Đức Kitô Hằng Sống, Christus Vivit*, Đức Phanxicô đã trình bày sự ảnh hưởng nghiêm trọng của nền văn hóa “lợi dụng” rằng, người trẻ sẽ bị khai thác vào tất cả các mục đích chính trị, kinh tế, giải trí,... khiến đức tin của người trẻ bị lung lay và họ trở nên đau khổ gấp bội.⁹ Hơn hết, vấn đề các thanh niên thiếu nữ đang trong thảm cảnh nô lệ tình dục cần một sự quan tâm và một lối thoát. Vậy, là những nhà đào tạo, những người có thẩm quyền và tất cả những ai quan tâm tới người trẻ trong vấn đề phá thai, chúng ta sẽ nghĩ như thế nào và cần một hướng đi thực tế và cấp thiết?

Phổ cập giáo dục giới tính

Đứng trước tình cảnh của những người trẻ là tương lai cho xã hội nói chung và Giáo hội nói riêng, Công Đồng Vaticanô II đề cập đến sự cần thiết phải có về “một nền giáo dục giới tính tích cực và khôn ngoan”, dành cho thanh thiếu niên “dần theo năm tháng khi chúng lớn lên” và “phải lưu tâm đến những tiến bộ của tâm lý học, sư phạm và giáo dục, để có thể phát triển hài hòa những khả năng thể lý, luân lý và tinh thần... Hơn nữa, Công đồng cũng tuyên bố rằng, các em thiếu nhi và thanh thiếu niên có quyền được hướng dẫn để biết lượng định những

⁶ Bộ Giáo lý Đức tin, Tuyên ngôn *Về việc phá thai*, III. 12.

⁷ Công đồng Vaticanô II, Hiến chế mục vụ *Vui mừng và Hy vọng*, số 51.

⁸ Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, Thông điệp *Evangelium Vitae*, số 2.

⁹ ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Christus Vivit*, số 72-80.

giá trị luân lý với một lương tâm ngay thẳng, biết quý trọng những giá trị ấy hầu tin nhận và yêu mến Thiên Chúa cách hoàn hảo hơn.¹⁰

Quả vậy, với sự phát triển thượng tầng cũng như hạ tầng của thời đại này, những nhà đào tạo và nhà chức trách của Giáo hội địa phương sẵn có những phương tiện hữu ích về số lượng cũng như chất lượng để đưa ra một sự phổ cập giáo dục giới tính toàn diện, nhanh chóng và thực tế để những người trẻ nắm bắt được những kiến thức hữu ích và chính xác. Đó cũng chính là trách nhiệm cao cả mà Giáo hội luôn chú trọng tới việc bảo vệ và thăng tiến sự sống, tôn trọng và yêu mến sự sống, đó là nhiệm vụ Thiên Chúa trao cho mọi người, khi kêu gọi họ tham dự vào (x. St 1,28).¹¹ Để thuận tiện và có hiệu quả, có lẽ sự hợp tác giữa các trường học xã hội và Giáo hội là điều cần thiết vì sự đào tạo toàn diện tâm sinh lý và luân lý Kitô giáo sẽ làm nên sự phát triển sâu – rộng – cao cho người trẻ.

Điều may mắn cho con người ngày hôm nay khi nhiều nhà hoạt động, những người thành tâm thiện chí với việc cố võ và bảo vệ sự sống, đang ngày càng “nở rộ” qua nhiều hình thức khác nhau. Đó là “tiếng nói” cấp bách và khẳng định giá trị của sự sống nơi con người. Tại các trường học và các cơ quan của xã hội cũng như các đoàn thể của Giáo xứ, sự phối hợp giữa Công giáo và xã hội ngày càng có bước tiến sâu xa nhằm phổ cập các thông tin quan trọng cho cả giới trẻ, gia đình trẻ và các học viên Dự tòng – Hôn nhân. Qua các buổi thuyết trình hội thảo, diễn đàn và khóa học ngắn hạn, có lẽ người trẻ hôm nay không thiếu phương thức tiếp cận sự hiểu biết về phát triển giới tính, cũng như những thông tin về vấn nạn phá thai ngày nay. Điều quan trọng là những người trẻ nắm bắt được gì và phản ứng ra sao trước bối cảnh của cuộc sống hiện đại.

Đối với vấn đề giáo dục giới tính của người trẻ, Đức Phanxicô nhấn mạnh rằng, nên giúp đỡ để họ nhận ra và đi tìm các ảnh hưởng tích cực, trong khi xa tránh những điều có thể làm tê liệt khả năng yêu thương của họ. Cần “*một ngôn ngữ mới và thích đáng hơn để dẫn nhập trẻ em và các thiếu niên vào chủ đề tính dục.*”¹² Ngài nói tiếp:

Nền giáo dục tính dục nào cổ vũ được **cảm thức thù mị nét na** lành mạnh là nền giáo dục **rất có giá trị**, bất kể một số người ngày nay coi thù mị nét na như phế tích của một thời xa xưa. Thù mị nét na là một phương thế tự nhiên để ta bảo vệ sự tư riêng bản thân và ngăn ngừa ta khỏi trở thành những đối tượng bị lợi dụng. Không có cảm thức thù mị nét na này, lòng âu yếm và tính dục có thể bị gián lược chỉ còn là một ám ảnh đối với dục quan và các tác phong không lành mạnh vốn làm méo mó khả năng yêu thương của ta, và đối với các hình thức bạo lực tính dục có thể dẫn tới việc đối xử vô nhân đạo hoặc gây thương tích cho người khác.¹³

¹⁰ X. CĐ Vat. II, Tuyên Ngôn về Giáo Dục Công Giáo - *Gravissimum Educationis*, 1.

¹¹ Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, Thông Điệp *Evangelium Vitae*, 42.

¹² X. ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Niềm vui tình yêu – Amoris Laetitia*, 281.

¹³ *Ibid.*, 282.

Và Đức Phanxicô khẳng định: “Điều quan trọng là phải dạy họ **biết nhạy cảm** đối với các cách diễn tả khác nhau của lòng yêu thương, **biết quan tâm và sẵn sàng lắng nhau, biết tôn trọng** cách yêu thương và thông đạt có ý nghĩa sâu xa.”¹⁴

Ngoài ra, ngài cũng nhắc nhở rằng:

Giáo dục tính dục cũng bao gồm việc **tôn trọng và đánh giá cao các dị biệt**, như một cách giúp giới trẻ thắng vượt tính chỉ biết có mình, ngõ hầu có thể cởi mở và chấp nhận người khác... Chỉ khi nào hết sợ khác biệt, ta mới **thoát khỏi nỗi trạng lầy mình làm trung tâm**, chỉ lưu tâm tới mình. Giáo dục tính dục nên giúp giới trẻ **biết chấp nhận thân xác họ và tránh cái cao vọng muốn triệt tiêu sự dị biệt giới tính** vì không còn biết phải xử lý với nó ra sao.¹⁵

Như vậy, việc phổ cập giáo dục giới tính theo như tinh thần của Công Đồng Vaticanô II, thì đó là một nền giáo dục *tích cực và khôn ngoan*, cộng thêm *cảm thức cá nhân* mà Đức Phanxicô nhấn mạnh, trong đó, giới trẻ biết học cái toàn diện cho vấn đề giới tính của mình, thoát đi khỏi những việc làm theo bản năng hoặc thiếu hiểu biết.

Đồng hành với người trẻ

Có lẽ, việc đồng hành với người trẻ đang là mối bận tâm lớn của Giáo hội. Trong tông huấn *Christus Vivit*, Đức Phanxicô đã sử dụng ba mươi sáu lần hạn từ “*đồng hành - accompaniment*”. Chỉ riêng trong số 242, hạn từ ấy được lặp lại ba lần và bảy lần trong số 246. Điều đó dấy lên vấn đề cấp thiết của việc đồng hành với người trẻ trong mọi chiều kích, đặc biệt là trước vấn nạn phá thai.

Lẽ tự nhiên, con người lớn lên cần có sự hướng dẫn của người khác về mọi mặt. Do đó, người trẻ tiến bước trên con đường cần có sự đồng hành của những bậc cha mẹ, thầy cô giáo, bạn bè, các vị linh hướng,... Họ là những người truyền cảm hứng với những kỹ năng sống cùng kiến thức đa ngành. Cũng vậy, đứng trước vấn nạn phá thai, việc đồng hành với người trẻ là điều hết sức cần thiết cả về mặt thiêng liêng lẫn bên ngoài, cả về phương diện tinh thần lẫn kiến thức chuyên môn để làm sao họ có thể “*vượt qua bản năng để sống một tình yêu; vượt qua hiểu biết giác quan để đạt tới một sự hiểu biết bằng lý trí; và vượt qua sự lệ thuộc để sống tự do*”¹⁶ nhằm thăng tiến và trưởng thành trong nhân cách làm người và tôn trọng sự sống của chính họ và nơi người khác. Cách đặc biệt, theo *Thư Chung 2019*¹⁷ của Hội Đồng Giám Mục Việt Nam, chủ đề năm 2021 là “*Đồng hành với người trẻ trong đời sống gia đình*”. Vậy, trọng tâm của việc đồng hành là những người trẻ ưu tiên hơn trong môi trường gia đình.

Đức Phanxicô nhấn mạnh:

¹⁴ Nt., 283.

¹⁵ Ibid., 285.

¹⁶ Giuse Lê Văn Phượng, FSC., “Đồng hành giúp người trẻ phát triển nhân cách trong thực trạng các vấn đề xã hội Việt Nam hôm nay như là một thách đố trong việc giáo dục đức tin,” *Hiệp Thông*, số 122 (tháng 1 & 2 năm 2021): tr. 104.

¹⁷ Hội Đồng Giám Mục Việt Nam ban hành tại Trung tâm Mục vụ Giáo phận Hải Phòng, ngày 4 tháng 10 năm 2019, số 6.

Người trẻ cần được tôn trọng tự do, nhưng họ cũng cần được đồng hành. **Gia đình phải là nơi thứ nhất của sự đồng hành này.** Sự vụ giới trẻ có thể giới thiệu lý tưởng của sự sống trong Đức Kitô như tiến trình xây dựng một ngôi nhà trên đá (x. Mt 7,24-25). Đối với đa số người trẻ, ngôi nhà ấy, cuộc sống của họ, sẽ được xây dựng trên hôn nhân và tình yêu vợ chồng. Vì thế sự vụ giới trẻ và việc săn sóc mục vụ gia đình cần phải được hội nhập và phối kết, nhằm bảo đảm một sự đồng hành liên tục và thích hợp cho tiến trình ơn gọi.¹⁸

Quả vậy, gia đình là trường học đầu tiên của người trẻ. Nơi đó, những bậc làm cha mẹ phải ý thức đầy đủ vai trò giáo dục và đồng hành với con cái. Sự trưởng thành nhân cách của người trẻ chịu ảnh hưởng sớm nhất và trước nhất là nơi gia đình, “cộng đoàn tiên khởi” của người trẻ. Chính vì vậy, theo tinh thần của *Thư chung 2019*, Hội Đồng Giám Mục Việt Nam đề nghị các mục tử, những người làm công tác mục vụ giới trẻ, đặc biệt là **cha mẹ** “*hãy đồng hành để giúp các thanh thiếu niên lớn lên và trưởng thành về thể lý, tâm lý, tâm linh, và phân định ơn gọi.*”¹⁹ Đó là bổn phận và trách nhiệm của cha mẹ, là những người đồng hành đầu tiên của người trẻ. Theo truyền thống Việt Nam, các gia đình Công giáo có một đời sống đạo chuẩn mực trong cách sống và có sự quan tâm sâu sát trong việc giáo dục con cái của mình về đời sống đức tin và xã hội. Đây được xem là thế mạnh trong việc tiếp cận với “thế giới” của người trẻ, nơi mà họ dùng những ngôn ngữ và thể hiện phong cách sống khác hẳn so với các thế hệ của ông bà và cha mẹ lẫn những vị đồng hành khác.

Thật vậy, Đức Phanxicô khẳng định: Đời sống gia đình như một khung cảnh giáo dục. Nơi đó, người trẻ tiếp cận trước nhất với các giá trị nhân bản, những giá trị sống cốt lõi được thấm thấu qua dòng thời gian thuở ban đầu. Nơi gia đình, người trẻ sẽ được học cách phê phán, nhận định và tập phán đoán từ những kinh nghiệm quý giá của cha mẹ và các thế hệ đi trước. Và hơn hết, người trẻ sẽ được thụ huấn một nền giáo dục hy vọng. Nghĩa là, chúng sẽ được học hỏi và biết suy nghĩ về những trách nhiệm đối với bản thân và tránh lối suy nghĩ “muốn gì có nấy” ở độ tuổi đang muốn thỏa mãn theo sở thích của mình. Và như vậy, những lúc khó khăn và bối rối trong đời sống gia đình có thể dạy người trẻ nhiều bài học quan trọng, vì biết sống tương quan với người khác.²⁰ Những nền tảng đó nói lên tầm quan trọng của việc giáo dục con cái thuộc về trách nhiệm của cha mẹ. Thật là cao cả và cấp bách!

Kế đến, sự đồng hành thuộc về những **nhà đào tạo và những người mục vụ giới trẻ.** Đức Phanxicô nói: “*Chúng ta cũng tin rằng, các chủng sinh và tu sĩ cần có khả năng lớn hơn nữa để đồng hành với các người lãnh đạo trẻ.*”²¹ Đây cũng là trách nhiệm thuộc về các mục tử và những người chuyên về công tác mục vụ giới trẻ theo tinh thần *Thư chung 2019* của Hội Đồng Giám Mục Việt Nam. Ngày nay, việc đồng hành với giới trẻ tại Giáo hội Việt Nam đang có dấu hiệu khởi sắc khi các Dòng tu ngày càng quan tâm dần thân vào lãnh vực mục vụ này,

¹⁸ ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Christus Vivit*, 242.

¹⁹ Hội Đồng Giám Mục Việt Nam ban hành tại Trung tâm Mục vụ Giáo phận Hải Phòng, ngày 4 tháng 10 năm 2019, số 7.

²⁰ X. Đức Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia*, 274-277.

²¹ ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Christus Vivit*, 245.

và một số Giáo xứ đang đẩy mạnh phong trào Giới trẻ. Cách riêng, đối với các tu sĩ, những người đang dẫn thân trên con đường giúp giới trẻ thiết lập và xây dựng “nguyên lý và nền tảng” cho cuộc đời²², hướng đến huấn luyện một con người toàn diện nơi bản thân họ, thì càng phải đồng hành với giới trẻ hơn nữa trước vấn nạn phá thai.

Trước hết, các vị đào tạo và các tu sĩ cần có chuyên môn về các ngành liên quan đến giới trẻ: tâm lý, sinh lý, luân lý Kitô giáo,... Những nền tảng vững chắc đó sẽ trở nên “cánh tay” đắc lực cho việc đồng hành với các bạn trẻ. Và chính trong lúc khó khăn nhất, sự hiện diện đúng lúc của các vị đồng hành và linh hướng sẽ trở nên “cái phao” cứu thoát họ khỏi tình cảnh nghiêm trọng của việc phá thai. Ngày nay, có rất nhiều ngôi nhà tình thương đang “mọc lên” và trở thành những trung tâm dành cho các bà mẹ và các thiếu nữ “quá độ”. Đây được xem là thành quả của rất nhiều nam nữ tu sĩ và các thiện nguyện viên đã hi sinh cho công cuộc bảo vệ sự sống. Đó là bằng chứng của việc đồng hành với giới trẻ ngay khi họ đã “lầm lỡ” từ việc thiếu hụt kiến thức giáo dục giới tính và sự thỏa mãn đam mê dục vọng.

Để bạn trẻ thấy...

Rốt cuộc, việc đẩy mạnh công tác mục vụ giáo dục giới tính cho giới trẻ và việc đồng hành với họ cho thấy những giá trị bền vững và thiêng liêng của sự sống cũng như những khía cạnh liên quan. Dù trong môi trường nào đi chăng nữa, gia đình hay trường học, xã hội hay Giáo xứ, những người đặc trách làm công tác giáo dục hay đồng hành đều phải giúp các bạn trẻ nhận ra những giá trị cốt lõi và tầm quan trọng trong việc chung tay bảo vệ sự sống trước vấn nạn phá thai đang báo động và đáng lo ngại.

Vẻ đẹp và giá trị thánh thiêng của sự sống

Sự sống của con người từ Thiên Chúa mà đến, đó là ân huệ, là hình ảnh và dấu ấn của Người. Thiên Chúa là Chủ Tể duy nhất của sự sống này: con người không thể định đoạt về nó. Sự sống là giá trị thánh thiêng bất khả xâm phạm được khắc ghi từ thờ ban đầu trong lương tâm mỗi người. Do đó, các bạn trẻ phải nhận ra vẻ đẹp và giá trị của sự sống nơi chính mình là “*một sự thiện hảo mà tình yêu của Chúa Cha phú ban cho một ý nghĩa và một giá trị.*”²³ Từ đó, các bạn trẻ hiểu hơn về tầm quan trọng của việc bảo vệ sự sống và chọn cho mình một quyết định đúng đắn trong các mối tương quan của cuộc sống, nhất là trong tình yêu đôi lứa. Trong tình yêu, các bạn sẽ cảm nếm được niềm vui của đôi bên. Thánh Tôma Aquinô nói rằng, chữ “vui” có ý nói tới việc mở rộng tâm hồn.²⁴ Niềm vui này giúp người trẻ nhận biết và trân trọng vẻ đẹp đích thực - là “giá trị cao cả” của người kia. Vẻ đẹp ấy - khác với dáng vẻ thể lý hay tâm lý - giúp họ cảm nếm, chiêm ngắm và đánh giá tính thánh thiêng của một nhân vị, với thái độ dịu dàng, quan tâm và kính trọng, không cảm thấy nhu cầu bức bách phải chiếm hữu bạn đời.²⁵ Và như vậy, bạn trẻ sẽ cảm thấy niềm vui trọn vẹn trong tình yêu là lúc mở rộng tâm hồn mình, trân quý cái đẹp và sự thánh thiêng của sự sống và nhân vị

²² Xem thêm Lê Hoàng Nam, SJ., “Giúp người trẻ thiết lập ‘nguyên lý và nền tảng’ cho cuộc đời”, *Hiệp Thông*, số 122 (tháng 1 & 2 năm 2021). tr. 166-182.

²³ Thánh Giáo hoàng. Gioan Phaolô II, Thông Điệp *Evangelium Vitae*, 32.

²⁴ Thánh Tôma Aquinô, *Summa Theologiae* I-II, q. 31, art. 3., ad 3.

²⁵ X. ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia*, 126-127.

nơi người khác mà không bị thôi thúc của dục tình chiếm hữu lấy mình mà hành động sai trái dẫn đến những kết quả đáng buồn.

Lương tâm và Dục vọng

Lương tâm “là một phán quyết của lý trí; nhờ đó, con người nhận biết một hành vi cụ thể mình định làm, đang làm hay đã làm, là tốt hay xấu [...]. Nhờ phán quyết của lương tâm, con người ý thức và nhận ra những quy định của luật Thiên Chúa.”²⁶ Dựa trên nền tảng này, người trẻ biết chọn lựa thái độ hay phản ứng phù hợp với tiêu chuẩn luân lý Kitô giáo nhờ được thụ hưởng nền giáo lý đức tin vững chắc. Thế nhưng, trước một cuộc sống hiện đại đầy cám dỗ và đam mê, lương tâm của người trẻ sẽ có lúc rơi vào tình trạng tối tăm, mịt mờ, như thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II nhận định: “*Một khi lương tâm, là con mắt sáng của tâm hồn (x. Mt 22-23), lại gọi “dữ là lành và lành là dữ” (Is 5,20) thì lương tâm ấy đã đi vào con đường sa đọa làm ta phải lo ngại và cũng là con đường đui mù về tinh thần tối tăm nhất*”²⁷ Đó chính là nguy cơ người trẻ rơi vào tình trạng để dục vọng điều khiển chính mình và đưa ra những chọn lựa ngược với luân lý Kitô giáo. Trong tác phẩm *Thần học về thân xác*, ngài đã so sánh dục vọng xác thịt như lửa đốt:

Lửa dục vọng cháy bùng trong con người, nó xâm nhập các giác quan, kích thích thân xác, lôi cuốn các thứ tình cảm và theo nghĩa nào đó chiếm lấy tâm hồn con người. Đam mê phát sinh từ dục vọng xác thịt ấy bót nghệt trong lòng tiếng nói sâu thẳm của lương tâm, ý thức trách nhiệm trước mặt Thiên Chúa.²⁸

Do đó, căn nguyên của nạn phá thai đang gia tăng khủng khiếp trên đất nước hình chữ S này là xuất phát từ việc ảnh hưởng của nền văn hóa hưởng thụ, một xã hội ủng hộ những cách ăn ở nghịch lại sự sống, và nuôi dưỡng cái “văn hoá sự chết”. Bởi vậy, có nhiều đôi bạn trẻ đam mê đi tìm sự thỏa mãn thân xác do dục vọng chi phối. Họ đã để cho đam mê dục vọng bóp nghẹt các sức lực sâu thẳm nhất của lương tâm và của tâm hồn. Họ bỏ quên những lề luật và đạo lý nền tảng của luân lý Kitô giáo. Kết cục là những hậu quả khôn lường cho bản thân và gia đình. Và một khi tình trạng này kéo dài, xã hội lại tạo ra nhiều “cơ chế tội lỗi” thực sự chống lại sự sống như những bệnh viện hay trung tâm nạo phá thai mọc lên rầm rộ.

Hỡi các bạn trẻ

Các bạn hãy biết rằng, nạo phá thai đã không những không giải quyết được khó khăn của cá nhân thiếu nữ và gia đình, mà còn mở ra một vết thương khác trong lòng xã hội của chúng ta vốn đã phải và đang gánh chịu nhiều điều đau khổ. Các bạn hãy nhận thức rõ những sai lầm của việc thỏa mãn dục vọng, để từ đó lánh xa những dịp tội nghịch lại lề luật của Thiên Chúa và vi phạm luân lý Kitô giáo. Hãy nhớ rằng, cuộc đời tuổi trẻ của các bạn đáng sống để cống hiến cho gia đình, xã hội và Giáo hội nữa, chứ không chỉ tìm đến những trào lưu hưởng thụ của nền “văn hoá sự chết”. Các bạn hãy mạnh dạn tiếp cận nền giáo dục giới tính và sự đồng hành của các nhà đào tạo và hữu trách từ gia đình cho đến xã hội và Giáo hội, họ luôn sẵn lòng và hỗ trợ các bạn.

²⁶ *Giáo lý Hội Thánh Công giáo*, số 1778.

²⁷ Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, *Thông điệp Evangelium Vitae*, 24.

²⁸ Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, *Thần học về thân xác*, Dg. Gm. Lu-y Nguyễn Anh Tuấn (Hà Nội: Tôn giáo, 2016), tr. 292.

Đừng chân chừ trước những cơ hội các bạn đang có và hãy chuẩn bị cho mình hành trang kiến thức vững vàng và đầy đủ.

THAY LỜI KẾT

Thay cho lời kết luận, xin dừng lại với những lời tâm đắc từ Thông điệp của Đức Phanxicô gửi các bạn trẻ:

Các con cần ý thức một sự thật căn bản: tuổi trẻ, đó không có nghĩa là chạy theo những thú vui nhất thời và những thành công hời hợt. Nếu muốn cho những năm tháng tuổi trẻ của các con đạt được ý nghĩa của nó trong đời, thì đó phải là một thời gian của quảng đại dần thân, hết lòng cống hiến, một thời gian của những hy sinh không hề dễ dàng nhưng đem lại đầy hoa quả.”²⁹

Tài Liệu Tham Khảo

Hoa Nữ, “Nếu lỡ có thai ngoài ý muốn em sẽ chọn phá thai!,” Truy cập ngày 17-06-2021, <https://thanhnien.vn/gioi-tre/neu-lo-co-thai-ngoai-y-muon-em-se-chon-pha-thai-1133790.html>.

Công đồng Vaticanô II, Hiến chế mục vụ *Vui mừng và Hy vọng*, số 27.

Giáo lý Hội Thánh Công Giáo, số 2271.

Giáo Luật, điều 1398.

Bộ Giáo lý Đức tin, Huân thị *Ơn ban sự sống* (22-2-1987), nhập đề, số 5.

Bộ Giáo lý Đức tin, Tuyên ngôn *Về việc phá thai*, III. 12.

Công đồng Vaticanô II, Hiến chế mục vụ *Vui mừng và Hy vọng*, số 51.

ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Christus Vivit*, số 72-80.

ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia*, 126-127.

ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Christus Vivit*, 245.

X. CĐ Vat. II, Tuyên Ngôn về *Giáo Dục Công Giáo - Gravissimum Educationis*, 1.

Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, Thông Điệp *Evangelium Vitae*, 42.

X. ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Niềm vui tình yêu – Amoris Laetitia*, 281.

Giuse Lê Văn Phụng, FSC., “Đồng hành giúp người trẻ phát triển nhân cách trong thực trạng các vấn đề xã hội Việt Nam hôm nay như là một thách đố trong việc giáo dục đức tin,” *Hiệp Thông*, số 122 (tháng 1 & 2 năm 2021): tr. 104.

Hội Đồng Giám Mục Việt Nam ban hành tại Trung tâm Mục vụ Giáo phận Hải Phòng, ngày 4 tháng 10 năm 2019, số 6.

ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Christus Vivit*, 242.

²⁹ ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Christus Vivit*, 108.

Hội Đồng Giám Mục Việt Nam ban hành tại Trung tâm Mục vụ Giáo phận Hải Phòng, ngày 4 tháng 10 năm 2019, số 7.

X. Đức Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia*, 274-277.

Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, Thông Điệp *Evangelium Vitae*, 24.

Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, *Thần học về thân xác*, Dg. Gm. Lu-y Nguyễn Anh Tuấn (Hà Nội: Tôn giáo, 2016), tr. 292.

Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, Thông Điệp *Evangelium Vitae*, số 2.

Thánh Giáo hoàng. Gioan Phaolô II, Thông Điệp *Evangelium Vitae*, 32.

Thánh Tôma Aquinô, *Summa Theologiae* I-II, q. 31, art. 3., ad 3.